

Az Oroszországi Alap kutatási Alap

Az oroszországi alap kutatások finanszírozásában vezető szerepet tölt be az RFFI, az Oroszországi Alap kutatási Alap. Az 1992-ben létrehozott állami nonprofit szervezet célja a természet- és a társadalomtudományi alap kutatások pályázati úton történő támogatása. 2005-ben a támogatásban részesíthetők köre kibővült a műszaki tudományok alap kutatási részével.

2006-tól közös pályázatokat hirdet meg több minisztériummal, ami további források bevonását teszi lehetővé.

Az alábbiakban összefoglaljuk az RFFI működésének legfontosabb tapasztalatait és újdonságait:

- Az idei központi költségvetés tervezetében a pénzügyminisztérium az alap működésére 4,3 milliárd rubelt (körülbelül 30 milliárd forint) irányzott elő. A jóváhagyott költségvetésben ennél jóval több, 6 milliárd rubel (körülbelül 42 milliárd forint) szerepel, az alap, az Oktatási és Tudományos Minisztérium, valamint a parlament alsó- és felsőháza illetékes bizottságai sikeres lobbizásának köszönhetően.
- A 6 milliárd rubeles idei évi költségvetés megoszlása az alábbi (milliárd rubel):

Saját kezdeményezésű tudományos projektek:	3,40
Regionális pályázatok:	0,24
FÁK országokkal közös pályázatok:	0,10
Nemzetközi pályázatok:	0,32
Irányított alap kutatási projektek:	0,80
Anyagi-műszaki alapok fenntartása:	0,50
Rendkívüli támogatások:	0,03
„Tudományos elektronikus könyvtár” program:	0,24
„Fiatal kutatók mobilitása” program:	0,15
Működési és szakértői költségek:	0,22
- Az támogatások fő tömegét jelentő, évenként meghirdetett „saját kezdeményezésű tudományos projektek” kiírásra a tavalyi 9066 pályázattal szemben idén 9658 érkezett be, ezek közül az alap 2923-at részesített támogatásban. A legtöbb pályázatot a biológia és az orvostudomány területéről nyújtották be.
- A „saját kezdeményezésű tudományos projektek” az idén átlagban 370 ezer rubel (körülbelül 2,6 millió forint) támogatásban részesíthetők, ami messze elmarad úgy a kívánatostól, mint a nemzetközi átlagtól. A 2005-2010. közötti időszakban az egy projektre eső átlag az alábbiak szerint alakult (ezer rubel): 2005-ben 257, 2006-ban 285, 2007-ben 326, 2008-ban 383, 2009-ben 445, 2010-ben 366. A statisztika szerint a benyújtott, saját kezdeményezésű pályázatok 30-33 százalékát támogatta az alap. Vizsgálják azt, hogy szigorítsanak a támogatások odaítélésének feltételein, így szűkítve a díjazottak körét, és ezzel lehetőséget adva a nyerteseknek juttatható összeg megemelésére.
- Az alap működésének egyik hiányossága, hogy sem kutatóexpedíciók, sem pedig terepi megfigyelések számára nem ír ki pályázatot, holott ezekre már csak az ország méretei miatt is lenne igény.
- Az elképzelések szerint a jövőben fokozott mértékben támogatják az „irányított interdiszciplináris alap kutatási projekteket”, azok közül is a tudomány és a technológia együttműködésére hangsúlyt helyezők. Ezt a fajta pályázatot (OFI-M) két éve vezették be. 18, a tudomány gyakorlatilag minden területét felölelő tematikus blokkban lehetett pályázni. Akkor a legtöbb támogatott pályázat a genomika és a proteomika területéről került ki. Az irányított pályázatok esetében a kiírók igyekeznek biztosítani azt, hogy a „top-down” elv mellett érvényesüljön a „bottom-up” elve is.
- Az OFI-M két pályázati fordulójának tapasztalatai alapján bővítették és megváltoztatták a pályázható tudományágak körét, hetet átvéve az előző fordulókból. (Például: szupernehéz elemek kutatása és

szintézise, alacsony hőmérsékletű nanostruktúrák kutatása és nagy teljesítményű számítógépeken történő modellezése.)

- Az újonnan pályázható „irányított” témák közül említésre méltó a földfelszín műholdas távérzékelési adatainak felhasználása, a „metánkatasztrófa” lehetséges okainak elemzése, vagy a természettudományok konvergenciája alapjainak tanulmányozása.
- A támogatások mellett az alap feladata a tudomány azon fejlődési irányainak, trendjeinek kiderítése, amelyek a jövőben a K+F fő irányává válhatnak.
- Az RFFI egyre szélesíti nemzetközi kapcsolatait. 2010-ben 848 nemzetközi projektet finanszírozott.

Együttműködő felei:

- CNRS és INRA (Franciaország)
- DFG és a Helmholtz Gemeinschaft (Németország)
- NFSC (Kína)
- DST (India)
- BAHT Vietnam
- JSPS (Japán)
- CNR és E.I.N.S.T.E.I.N Consortium (Olaszország)
- NSF és CRDF (USA)
- NWO (Hollandia)
- CSIC (Spanyolország)
- SNSF (Svájc)
- AF (Finnország)
- RS (Nagy-Britannia)
- MSCS (Izrael)
- FWF (Ausztria)
- TUBITAK (Törökország), valamint mongol, tajvani, román, bolgár és balti-országokbeli társszervezetek.

Fontos feladatának tekinti az orosz részvétel támogatását olyan nemzetközi megaprojektekben, mint a CERN, az LHC vagy az XFEL.

Részt vesz a kozmikus részecskéket tanulmányozó nemzetközi ASPERA programban, valamint az European Molecular Biology Laboratory (EMBL) tevékenységében.

[Erdélyi Árpád](#) Tét attasé
Moszkva